

Odumieranie viniča (ESCA)

Ako jednou z prvých popísaných chorôb viniča v oblastiach stredozemného mora v období rímskych čias, bolo odumieranie viniča, ktoré je známe aj pod názvom ESCA. V krajinách Európy sa vyskytuje pravdepodobne už dlhší čas, často sa však zamieňa s poruchami vo výžive viniča hroznorodého. Najväčšie poškodenia sú evidované v teplých oblastiach Francúzska a Talianska, avšak príznaky ochorenia možno pozorovať aj v ďalších oblastiach pestovania viniča. Aj keď v súčasnosti nie je známa príčina odumierania viniča, na odumretých drevných častiach boli nájdené plodnice húb, ktoré pochádzajú z rodov *Stereum* a *Phellinus*.

Vďaka obrovskej rozmanitosti symptómov prejavujúcich sa na rastlinách, rozlišujeme dve formy priebehu ochorenia:

- chronická – prvými symptómami býva zhoršenie kvality listov,
- akútna – dochádza k veľmi rýchlemu odumieraniu napadnutých krov.

Počiatkové symptómy odumierania viniča pozorujeme už začiatkom leta, kedy sa medzi žilnatinou na listoch vytvárajú drobné, ostro ohraničené, žltozelené škvrny, ktoré sa postupom času zväčšujú a od stredu nekrotizujú. Často dochádza k deformácii listov, sú neúplne vyvinuté a predčasne opadávajú. Pre bobule sú typické hnedofialové škvrny, scvrkávanie, môžu zostávať turgescentné až do obdobia zrelosti a s horkou príchuťou. Napadnuté bobule nedozrievajú a často opadávajú zo strapcov. Symptómy na listoch sa môžu objaviť na napadnutých krov aj bez toho, aby sa objavili aj na bobuliach a naopak. Rovnako typické je aj zaostávanie krov v raste a postupné odumieranie. V priebehu horúcich letných mesiacov môže dôjsť k veľmi nápadnému a náhlemu odumieraniu všetkých častí rastlín, s rýchlym uschnutím listov a strapcov už v priebehu niekoľkých dní. Letorasty sú nevyzreté alebo nedostatočne vyzreté, pričom v priebehu zimy odumierajú a od vrcholov černejú. Napadnuté drevné časti kmeňa a výhonkov majú nekrotické zóny odumretého dreva. Prierez poškodeného dreva sa vyznačuje viditeľnou svetlou strednou časťou, ktorá má mäkkú štruktúru a okolie s tmavým, tvrdým drevom.

K ochranným zásahom voči odumieraniu viniča hroznorodého patrí jednoznačne uplatňovanie preventívnych opatrení. Dôležité je zabezpečiť harmonickú výživu a vitalitu krov viniča, zabrániť mechanickému poškodeniu a v neposlednom rade zvoliť vhodný termín rezu, ošetriť rezné rany, rany po poranení a odstraňovať odumierajúce, či odumreté časti viniča. Následne je potrebné tieto časti rastlín spáliť, čím zabránime ďalšiemu rozšíreniu patogénov.

Ing. Ivana Horváthová

ÚKSÚP – Ochrana rastlín

21.8.2017

